

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

2015/1.DÖNEM

YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK SINAVLARI

İLERİ DÜZEYDE FİNANSAL MUHASEBE

25 Mart 2015-Çarşamba 18:00

SORULAR

Soru: 1- Aşağıdaki kavramları açıklayınız.

- Zamanında sunum; (finansal raporlamaya ilişkin kavramsal çerçeve) **(8 Puan)**
- Genel amaçlı finansal tablolar (TMS 1) **(8 Puan)**
- Net gerçekleşebilir değer (TMS 2) **(8 Puan)**
- Gerçeğe uygun değer (TMS 2) **(8 Puan)**
- TFRS açılış finansal durum tablosu (bilançosu) (TFRS 1) **(4 Puan)**
- Maden kaynaklarının araştırılması ve değerlendirilmesi (TFRS 6) **(4 Puan)**

Soru: 2- TMS 19 - “ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR” Standardı uyarınca Kıdem Tazminatı karşılığını oluşturan öğeleri ve bu öğelerin nasıl muhasebeleştirileceğini açıklayınız. **(30 Puan)**

1

Soru: 3- TMS 8 Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar” Standardına göre geçmiş bir dönemle ilgili muhasebe politikalarındaki değişikliğin etkileri veya hataların düzeltilmesi hangi durumlar geçerli olduğunda geçmişe dönük olarak uygulanamayabileceğini açıklayınız. **(20 Puan)**

Soru: 4- TMS 10’na göre raporlama döneminden (bilanço tarihinden) sonra ortaya çıkan aşağıdaki olayların düzeltme gerektirip gerektirmediğini açıklayınız.

- İşletmenin raporlama dönemi sonu (bilanço tarihi) itibarıyla bir borcunun bulunduğunu teyit eden, raporlama döneminden (bilanço tarihinden) sonra sonuçlanmış bir dava ile ilgili olarak; daha önce finansal tablolara alınan karşılık tutarlar. **(5 Puan)**
- Raporlama dönemi sonu (bilanço tarihi) ile finansal tabloların yayımı için onay verme tarihi arasında yatırımların gerçeğe uygun değerlerinde ortaya çıkan değer düşüklükleri. **(5 Puan)**

CEVAPLAR

CEVAP 1-

- a) **Zamanında sunum;** (finansal raporlamaya ilişkin kavramsal çerçeve) bilginin, karar verenler açısından kararlarını etkileyebileceği zamanda mevcut olması anlamına gelir. Genellikle, bilgi eskidikçe faydası da azalır. Ancak, bazı bilgiler, bazı kullanıcıların eğilimleri belirlemeye ve değerlendirmeye ihtiyaç duyması gibi nedenlerle raporlama dönemi sona erdikten uzun süre sonra da kullanışlı olmaya devam edebilir.
- b) **Genel amaçlı finansal tablolar (TMS 1) (“finansal tablolar” olarak anılacaktır)** Bir işletmenin, belirli bilgi ihtiyaçları doğrultusunda uyarlanmış finansal tablo hazırlamasına gerek duymayan kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılamak üzere hazırlanan mali tablolardır.
- c) **Net gerçekleştirilir değer (TMS 2) ;** işin normal akışı içinde, tahmini satış fiyatından, tahmini tamamlanma maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış giderleri toplamının, düşürülmesiyle elde edilen tutarı ifade eder.
- d) **Gerçeğe uygun değer (TMS 2);** Piyasa katılımcıları arasında ölçüm tarihinde gerçekleşecek olağan bir işlemde bir varlığın satışında elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyattır.
- e) **TFRS açılış finansal durum tablosu (bilançosu) (TFRS 1):** TFRS'lere geçiş tarihi itibarıyla, TFRS açılış finansal durum tablosu (bilançosu) düzenlenir ve sunulur. Söz konusu işlem, TFRS 'ler çerçevesinde yapılan muhasebeleştirme işlemlerinin başlangıç noktasını teşkil eder.
- f) **Maden kaynaklarının araştırılması ve değerlendirilmesi (TFRS 6):** İşletmenin belirli bir alanda araştırma yapmak için yasal hakları aldıktan sonra, madenler, petrol, doğalgaz ve benzeri yenilenemez kaynaklar gibi maden kaynakları için araştırma ve maden kaynağından cevher çıkarmanın teknik yapılabilirliği ve ticari uygulanabilirliğini belirlemedir.

2

Cevap 2- Kıdem Tazminatı Karşılığı 3 ögeden oluşur. Bunlar aşağıdaki gibidir;

- a. **Hizmet Maliyeti,**
- b. **Faiz Maliyeti, ve**
- c. **Aktüeryal kazanç ve kayıplar.**

Hizmet maliyeti aşağıdakileri içerir:

- (a) Cari dönem hizmet maliyeti: Çalışanların cari dönemdeki hizmetleri sonucu ortaya çıkan tanımlanmış fayda yükümlülüğünün bugünkü değerinde meydana gelen artıştır.
- (b) Geçmiş dönem hizmet maliyeti: Bir planın değişmesinden (tanımlanmış fayda planının başlamasından, iptal edilmesinden veya değişikliğe uğramasından) veya küçülmesinden (işletme tarafından plan dahilindeki çalışan sayısının önemli ölçüde azaltılmasından) dolayı çalışanların geçmiş dönemlerdeki hizmetlerine ilişkin tanımlanmış fayda yükümlülüğünün bugünkü değerinde meydana gelen değişimdir.
- (c) Yerine getirme sırasında ortaya çıkan kazanç ve kayıplar.

Faiz Maliyeti (Tanımlanmış net fayda borcuna (varlığına) ilişkin net faiz): Dönem boyunca tanımlanmış net fayda borcunda (varlığında) zamanın geçmesinden kaynaklanan değişikliktir.

Aktüeryal kazanç ve kayıplar: Aktüeryal (sigorta risklerine ve istatistiklere dayanan) varsayımla, gerçekleşen arasındaki fark düzeltmeleri ile aktüeryal varsayımlardaki değişikliklerin etkilerinden oluşur.

Muhasebeleştirilmesi ise; Hizmet Maliyetinin Cari Döneme ait tutarı personelin çalıştığı departmana/bölüme göre ilgili hesapta (760,770 vs.) muhasebeleştirilirken, dönem içinde geçmiş yıllara ait Kıdem Tazminatı karşılığı da hesaplanıyorsa Geçmiş Dönem Hizmet Maliyetleri “681-Önceki Dönem Gider ve Zararları” hesabı altında giderleştirilmelidir. Öte yandan hesaplanan faiz maliyeti de cari dönem hizmet maliyeti gibi muhasebeleştirilebilecekken Faiz/Finansman gideri olarak da dikkate alınabilir. Bununla birlikte, Aktüeryal Kazançların Özkaynaklar altında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Cevap 3- TMS 8’e göre Geçmiş bir dönemle ilgili muhasebe politikalarındaki değişikliğin etkileri veya hataların düzeltilmesi, aşağıdaki durumlar geçerli olduğunda geçmişe dönük olarak uygulanmayabilir

- (a) Geçmişe dönük uygulamanın veya yeniden düzenlemenin etkileri saptanamıyorsa,
- (b) Geçmişe dönük uygulama veya yeniden düzenleme, yönetimin ilgili geçmiş dönemdeki niyetine yönelik tahminleri gerektiriyorsa,
- (c) Geçmişe dönük uygulama veya yeniden düzenleme; tutarların belirlenmesinde önemli tahminler gerektiriyorsa ve aşağıdaki durumlarda yapılan bu tahminlerle tarafsız bilgiler arasındaki farklılıkların saptanması olanaksızsa,
  - (i) Söz konusu tutarların kayda alındığı, ölçüldüğü veya açıklandığı tarih itibarıyla mevcut olan durum hakkında bilgi veriyorsa,
  - (ii) Önceki döneme ait finansal tabloların onaylandığı tarihte mevcutsa.

3

Cevap 4-

- a) TMS 10, prg. 9/a uyarınca İşletmenin raporlama dönemi sonu (bilanço tarihi) itibarıyla bir borcunun bulunduğunu teyit eden, raporlama döneminden (bilanço tarihinden) sonra sonuçlanmış bir dava ile ilgili olarak; daha önce finansal tablolara alınan karşılık tutarların **düzeltilmesi gerekmektedir.**
- b) TMS 10, prg.11 uyarınca Raporlama dönemi sonu (bilanço tarihi) ile finansal tabloların yayımı için onay verme tarihi arasında yatırımların gerçeğe uygun değerlerinde ortaya çıkan değer düşüklükleri, **düzeltilmeyi gerektirmemektedir.**